

Vanvirða tingið, fólkið og Merkið

FYRRAPARTIN mikudagin kunngjardi lögtingsformaðurin í útvarpinum at tingfundur skuldi verða sama dag kl. 18. Í kunngerðini varð sagt at framlaga var á skránni.

NAKRIR tingmenn møttu í tinghúsinum til tað ásettu til tíðina, men her fingur teir at vita, at tingfundurin var útsettur til kl. 21. Orsøkin var, at lógaruppskotini, sum landsstýrið skuldi leggja fyrri tingið, ikki vóru heilt liðug. Sagt varð, at umsitingin í Tinganesi var ikki liðug at skriva.

KLOKKAN 21. møttu aftur nakrir tingmenn í tinghúsinum.

inum. Tá ein hálvur tími var gingin fekk formaðurin sett fundin. Tá vóru júst 17 tingmenn í salinum. Hetta er tað neyðuga talið fyrri at tingfundur kann verða settur. Av hesum 17 vóru bert átta úr samgonguflokkunum meðan hinir nýggju vóru úr andstøðuni.

TINGFORMAÐURIN las nú tvey skriv. Annað var frá Green Peace. Hitt frá Føroya Náttúru og Umhvørvisverndarfelag. Síðani varð kunngjørt, at tað framvegis ikki var greitt við framløgunum, og nú vóru orsøkirnar tvinnar. Umsitingin var ikki liðug at skriva. Og tann politiska semjan í samgonguni var ikki heilt endaliga enn.

TINGFUNDURIN varð niðurlagdur til kl. 23. Tingmenn komu aftur til ásettu tíðina og fingur tá at vita, at landsstýrið ikki var til reiðar við framløgunum, fyrr enn eina ferð aftan á midnætt. Men tá ongi lógaruppskot vóru komin á tingborð klokkan tvey um náttina sleit formaðurin fundin og segði at næsti lögtingsfundur verður kunngjardur í útvarpinum.

TINGMENN vóru sjálvandi bilsnir. Dagin fyrri høvdu teir og alt Føroya fólk sæð lögmann í Degi og Viku. Hann legði herðslu á at als onki

klandur var í samgonguni. Og hendað mikudagin veittraði okkara vakra merki á Tinghúsvøllinum. Tað skal tað gera tá nýggj tingseta byrjar. Men synd er at tosa um nakra tingsetu. Talan er heldur um eitt loppucirkus.

SAMGONGAN vanvirðir tingið, fólkið og merkið. Hetta er onki minni enn ein landaskomm. Í veruleikanum er ongin samgonga. Hon hevur ongatíð verið. Er ikki skipa. Nú má fólkið sleppa at siga sína hugsan. Løgmaður, Landsstýrið og samgongan kunnu ikki halda fram á hendað hátt.

TIT HALDA tingið og fólkið fyrri gjøldur og til tað turra spott. Og okkara kæra og vakra merki vinda tit á stong fyrri einum loppucirkus. Nei, álvara – gevist NÚ.

SJÓNVARPSUMMÆLI

Sjónvarp Føroya á Kjørbreyst

Sjónvarp Føroya hevur nú fimm ár á baki. So tað man ikki vera og nøgv at halda, at vit øll áttu at hugsa eitt sindur um, hvussu tað er vordið.

Sjónvarpsmannin hevur ment eitt ráð av fóstum sendingum: *Dagur og vika*, sum man vera tann sendingin, sum hon setur fremst, hyggja vit at, hvussu mong tey eru, sum gera hana. *Barnaløtan* og *Gluggin* munnu hin vegin vera tær sendingarnar, sum verða settar niðast. *Sýnin*, *Grannar okkara* og tann nýggjasta *Kjørbreyst* tykkast at fáa javnt góðar sømdir.

Tað, sum hevur fingið meg at skriva um sjónvarpið nú, er *Barnaløtan*. Hon hevur í eina tíð verið stak góð, meðan try konufólk hava gjørt dukkuleikur og í aðrar mátar gott sjónvarp fyrri tey smáu börnini. Nú hava hesar konurnar ikki verið at siggja, munnu tær vera farnar úttan at siga farvæl og úttan at SVF hevur takka teimum fyrri hjálpinu? Tað var ikki

gamalt. Á sama hátt sum Gyðja og Grani á sinni?

Størsti munurin millum sendingarnar, sum tær gjørdur og tær, sum okkara minstu børn eru von við, er, at hesar konurnar taka börnini í álvara. Tosa við tey og fata tey sum menniskju, sum tú eigur at hava virðing fyrri. Vit hava verið von við, at talað verður um og enn verri niður yvir tey.

Í *Barnaløtan* seinasta friggjakvöld sat Zakaris Hammer tað mesta av einum hálvum tíma uppi yvir einum tjaldursreiðri, meðan hann upp í saman lærði börnini, at tey eiga ikki at örógva fuglin, ikki styggja hann av reiðrinum ov leingi o.s.fr. Tað, vit søu, var júst hetta, sum hann ávaraði móti. Og tjaldrið varð bert örógvað, tí at barnaløtan skuldi hava eitt evni, sum gekk gjøgnum alla sendingina: Binda gásarungarnar, sum einn Kollafjarðargenta handfór nakað harðliga, saman við ein teknifilm. „Tit børn“ var fasta máliskin henda halva tíman.

Royn og sig soleiðis við stjóran, konuni og tey, sum tú arbeiðir saman við nakrar ferðir sama dag. Vanligt er eisini at börnini, sum eru við í *Barnaløtan* verða lýst í staðin fyrri at vera navnnevnd. Hvat tingfólk, hvør reiðari, stjóri o.s.fr. hevði latið sjónvarsfólkið umrøtt tey sum „fittar konur“ og „fittar menn“ í Dag og viku samrøðuni? Ongum man dáma at verða umrøddir fyrri aðrum og lýst fyrri við lyndseyðkennum, meðan tey hoyra.

Samband má vera millum tað, sum verður sagt við börnini – og við tey vaksnu, tí Zakaris Hammer talar eisini onkuntíð við vaksna fólk, og tá er tað enn pinligari og máttin, tað verðar sær. Málburðurin avdúkar ofta ta (van)virðing, tann talandi hevur fyrri teimum, sum hann talar við.

Sjálvandi er torført at vera fullfriggjaður. Men hann átti íð hvussu er at batna. Tað líkast heldur ongum, at hann skal standa einsamallur við

ábyrgdini fyrri hesi sending, sum øll siga er so sera tydingarmikil. Víst fær hann góða hjálp frá Rasmussi Magnussen. Dølgnum o.s. hvi verður ikki onkur av teimum settur at taka ein part av ábyrgdini?

Á sama hátt er *Gluggin* vorðin fasta og einasta sendingin, sum Malan Johannesen ger. Nú duga vit eisini úttan, hvat hon heldur um mentan. Summar bókur verða ummældar, á øðrum siggja vit bert permuna og fáa nóg illa at vita, hvør ið skrivað hevur. Málteigarnir eru fullir av hevjaðum fremstafingum, so hampafólk, sum royna at vanda sær um málið, nóg illa tora at gloppa munnin. *Gluggin* nemur við mangt og hvat: sjónleik, bókur, tónleik, sálar frøðiligar spurningar og helst mangt annað við, men hann kemur ikki longur enn at yvirtrómini. Onkuntíð verður farið í djupdi í eini bók, men tónleikur verður t.d. ongan tíð viðgjörður úti æsir.

Gluggin er eftir minum tykki alt ov innvendur, vit hyggja bert inn gjøgnum vindeygini hjá øðrum. *Gluggin* kundi helst eina og *Sýnin* verði um útlendsk mentanar fyrbrigdi, góðar mentanar sendingar ella brot úr teimum úr danska, norska, íslenska og enska sjónvarpinum, sum *Sýnin* plagar at gera.

Í vár hevur *Gluggin* fingið

kapping, og tað visir bert hvussu „gott“ tilfar mentanartiltalir er. Tann seinasta *Kjørbreystin* í hesum umfari var ein tann besta, hóast mær ikki dámdi handa lögna sangin (?) um ábban. Har var áhugavert og spennandi tilfar, men tað kundi alt eins væl verið í *Glugganum*, sum var sama kvöldið. Og sumt tilfar, sum var í *Glugganum* kundi verið á *Kjørbreyst*.

Sendingar tykkast at vera komnar í bland, tann elsta og tann yngsta, t.d. er ringt at minnast, hvat var í *Glugganum*, og hvat var á *Kjørbreystini*. Tað er kanska ein ábending um, at tær fustu sendingarnar áttu at verið endurskoðaðar. Tey, sum hava gjørt tær hesi árin hava royndirnar og gávarnar, men hava kanska mist eldhugin og kenna kanska tey fustu smíðini sum haft um beinið.

Trupulleikarnar tykkast at vera størstir í *Barnaløtan* og *Glugganum*, ber ikki til at skiftast um at gera tær sendingarnar eins og Dag og viku, *Sýnin* og *Kjørbreystin*? Kanska hevði eisini borið til at gjørt nógvar *Gluggar*, sum vóru sjálvstøðugar sendingar um mentanarfyrbrigdi. T.d. bókasendingar um nýkomnar bókur, har lisið varð upp úr sumnum og summar vórðu ummældar. Rithøvunda- og listafólkasamrøður. Sendingar, har onkur tónleikakømur viðgjörði og spælir tónleikin, ið kemur út

á plátu, bondun og ðum. Málteigurin kundi verið ein sjálvstøðug stutt sending, t.d. eitt korter frammanundan tí góða filminum, sum eg kundi hugsað mær var friggjakvöld. Sjónvarpið kundi – eins og Útvarpið hevði – havt sosialar sendingar um gerandisfyrbrigdi sum t.d. kapping og aku-punktur viðgerð móti royking – sum vóru ávikavist í *Glugganum* og á *Kjørbreyst* sunnukvöldið – kundu verða viðgjördir meiri úti æsir.

Men mest ynski eg mær fleiri barnaløtur, góðar og skemtiligar sendingar fyrri tey smáu börnini. Tær nýtast ikki at vera so langar, 15 – 20 minuttir. Filmarnir – m.a. teknifilmar – fyrri tey stóru eiga eisini at vera har og enn betur hevði verið, um talan var føroysk, ikki bert tekstin – t.d. tá ein frásøgurði er sum í Emil á Lønnebergi.

Sjónvarpið situr á *Kjørbreyst*, har tú situr á trettanda og biðar eftir trøllunum, sum skulu geva tær gull, um tú lýkur ávisar treytir. Peningur skal vera á friggjarjattunini, tað er fyrsta treytin fyrri, at nakað sjónvarp er yvirhøvar, men sera tydingarmikið hyggja at: tá tað teir kanska gullið.

Anna Joensen

